

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 147/05-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 22. júna 2005 predbežne prerokoval sťažnosť J. M., toho času vo väzbe, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prezumpciu neviny upraveného v čl. 50 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 1 Tos 22/05 z 15. februára 2005, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. M. o d m i e t a pre zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. apríla 2005 doručená sťažnosť J. M., toho času vo väzbe (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prezumpciu neviny upraveného v čl. 50 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 1 Tos 22/05 z 15. februára 2005.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ je trestne stíhaný pre podozrenie zo spáchania trestného činu týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 215 ods. 1 písm. a) Trestného zákona a trestného činu znásilnenia podľa § 241 ods. 1 a ods. 2 písm. c) Trestného zákona. Vo veci už bola podaná obžaloba okresným prokurátorom v Ž. Sťažovateľ podal 31. októbra 2004 Okresnému súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) žiadosť o prepustenie z väzby, ktorú doplnil podaniami z 1. novembra 2004, 2. novembra 2004 a 3. decembra 2004. Okresný súd uznesením č. k. 3 T 96/04-383 zo 14. decembra 2004 žiadosť sťažovateľa zamietol. Proti uzneseniu okresného súdu podal sťažovateľ sťažnosť, ktorú krajský súd uznesením sp. zn. 1 Tos 22/05 z 15. februára 2005 zamietol.

Sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 50 ods. 2 ústavy z dôvodu, že krajský súd v odôvodnení uznesenia sp. zn. 1 Tos 22/05 z 15. februára 2005 vyslovil, „... že obžalovaný má sklony k násilnej trestnej činnosti“ a „... trestné činy, ktoré sú mu kladené za vinu, páchal po dlhší čas“. Sťažovateľ zdôrazňuje, že krajský súd pri rozhodovaní o jeho sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu o zamietnutí žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby „... v nijakom prípade nemôže vysloviť vinu resp. výrok o vine (bez výhrady)“, a poukazuje na to, že orgány činné v trestnom konaní musia vzhľadom na ústavnú zásadu prezumpcie neviny „... postupovať nestranne a nezaujato a na obvineného resp. obžalovaného (§ 12 ods. 8 Tr. por.) musia hľadiť ako na nevinného dovtedy, kým odsudzujúci rozsudok nenadobudne právoplatnosť“. Citované výroky krajského súdu sťažovateľ „... považuje za bezprecedentné už z toho základného dôvodu, že práve tento súd bude rozhodovať v ďalšom konaní o právoplatnosti výroku o vine prvostupňovým súdom, ak bude táto sťažovateľovi preukázaná v predchádzajúcom konaní.“. Sťažovateľ je toho názoru, že krajský súd „... nemá žiadny legitímny dôvod posudzovať vinu sťažovateľa svojimi výrokmi, ktoré priamo odôvodňujú presvedčenie o sťažovateľovej vine, hlavne nie v tomto období a v čase, keď prebieha dokazovanie pred príslušným súdom...“.

Na tomto základe sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd vo veci jeho sťažnosti prijal nasledovné rozhodnutie:

„1. Právo sťažovateľa J. M. garantované mu v čl. 50 ods. 2 Ústavy SR bolo porušené výrokom Krajského súdu v Žiline o vine sťažovateľa v prebiehajúcim trestnom konaní voči sťažovateľovi napriek tomu, že príslušný procesný súd vo veci konajúci nevyslovil vinu sťažovateľa v právoplatnom uznesení, ako v uznesení Krajského súdu v Žiline č. 1 Tos 22/05 zo dňa 14. 12. 2004, ktorým Krajský súd v Žiline rozhodoval o žiadosti o prepustenie z väzby sťažovateľa.

2. Ústavný súd SR priznáva sťažovateľovi ako nemajetkovú ujmu finančné zadostučinenie sumu 1 000 000,- Sk (slovom jeden milión korún slovenských) v zmysle čl. 127 ods. 3 Ústavy SR v spojení s § 56 ods. 4 a § 56 ods. 5 zák. č. 38/1993 Z. z. v znení zákona č. 124/2002 Z. z. ...

3. Ústavný súd SR prikazuje, v prípade priznania finančného zadostučinenia sťažovateľovi, Krajskému súdu v Žiline vyplatiť priznanú sumu sťažovateľovi do 2 mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia Ústavného súdu SR.

4. Ústavný súd SR prikazuje nahradiť trovy konania obhajcovi ustanovenému Ústavným súdom SR v zmysle žiadosti sťažovateľa, do 15 dní od právoplatnosti rozhodnutia Ústavného súdu SR na účet tohto obhajcu.“.

Sťažovateľ k sťažnosti priložil aj žiadosť o ustanovenie právneho zástupcu vzhľadom na skutočnosť, že „... je v súčasnej dobe bez akýchkoľvek finančných prostriedkov“.

II.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých

prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z citovaného vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní návrhu je tiež posúdiť, či tento nie je zjavne neopodstatnený. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu možno o zjavnej neopodstatnenosti návrhu hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh možno preto považovať ten, pri ktorého predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98).

Sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva upraveného v čl. 50 ods. 2 ústavy. Podľa čl. 50 ods. 2 ústavy „Každý, proti komu sa vedie trestné konanie, považuje sa za nevinného, kým súd nevysloví právoplatným odsudzujúcim rozsudkom jeho vinu.“. Tvrdenie sťažovateľa, že uznesením krajského súdu došlo k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 50 ods. 2 ústavy, nemá skutkový základ.

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti po preskúmaní namietaného uznesenia krajského súdu skonštatoval, že toto ani vo výrokovvej časti, ani v odôvodnení neobsahuje výrok, z ktorého by sa dalo usúdiť, že krajský súd oprel svoje rozhodnutie o zamietnutí sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu prvostupňového súdu o zamietnutí jeho žiadosti o prepustenie z väzby o záver, že sťažovateľ spáchal trestné činy, z ktorých je obžalovaný, prípadne že hľadel na sťažovateľa ako na osobu, ktorá spáchala trestné činy, z ktorých je obžalovaná. Naopak, krajský súd v odôvodnení uznesenia zdôraznil, že „*pri rozhodovaní o väzbe sa nerozhoduje o vine obžalovaného*“. Namietaný výrok „*obžalovaný má sklony k násilnej trestnej činnosti*“ podľa názoru ústavného súdu už svojou podstatou nemôže byť kvalifikovaný ako výrok o vine, keďže samotné „*sklony*“ k násilnej trestnej

činnosti sa nemôžu stať dôvodom odsúdenia sťažovateľa; takým môže byť len preukázanie spáchania násilnej trestnej činnosti. Pokiaľ ide o výrok „*trestné činy, ktoré sú mu kladené za vinu, páchal po dlhší čas*“, ústavný súd zdôraznil, že jeho integrálnou súčasťou je aj slovné spojenie, „*ktoré sú mu kladené za vinu*“, z ktorého zjavne vyplýva, že namietaný výrok krajského súdu nemožno považovať za konštatovanie viny sťažovateľa. Podľa názoru ústavného súdu by o prípadnom zásahu do ústavnej zásady prezumpcie neviny vyjadrenej v čl. 50 ods. 2 ústavy bolo možné uvažovať len vtedy, ak by súčasťou namietaného výroku nebolo slovné spojenie „*ktoré sú mu kladené za vinu*“.

Ústavný súd zároveň zdôraznil, že z povahy veci vyplýva, že odvolací súd pri rozhodovaní o sťažnosti obžalovaného proti rozhodnutiu prvostupňového súdu, ktorým zamietol žiadosť obžalovaného o prepustenie z väzby, musí prihliadať nielen na dôvody uvádzané v sťažnosti obžalovaného, ale aj na skutkové zistenia a hodnotenia orgánov činných v trestnom konaní obsiahnuté v predmetnom súdnom spise a len po dôkladnom oboznámení sa s nimi môže vo veci meritórne rozhodnúť a svoje rozhodnutie riadne odôvodniť.

Na tomto základe ústavný súd dospel k záveru, že medzi namietanými výrokmi obsiahnutými v uznesení krajského súdu sp. zn. 1 Tos 22/05 z 15. februára 2005 a odôvodnením čl. 50 ods. 2 ústavy nie je žiadna príčinná súvislosť, ktorá by zakladala možnosť porušenia tohto ústavného princípu, a preto pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľa z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Po odmietnutí sťažnosti už bolo bez právneho dôvodu zaoberať sa žiadosťou sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. júna 2005